

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6CoCsp/2/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8723211490
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Radomský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8723211490.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Radomského a členov senátu JUDr. Kataríny Krochtovej a JUDr. Romana Lajoša v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XX/X, XXX XX C., právne zastúpená advokátom JUDr. Daniel Tarbaj, so sídlom Zámocká 525/28, 091 01 Stropkov, IČO: 53 450 345, proti žalovanému: D. A. E., E., E. E. F. X, XXX XX G. - H. B. I., J.: XX XXX XXX, právne zastúpený advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Prievozska 2, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, o určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom s prísl., o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 12Csp/50/2023-167 zo dňa 16.05.2024 v spojení s uznesením Okresného súdu Poprad č. k. 12Csp/50/2023-229 zo dňa 16.12.2024, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok v spojení s opravným uznesením a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, vedenom K. L. F., katastrálnym odborom pre okres F., K. C., k. ú. M., a to parcela č. N. XXX/X- zastavané plochy a nádvoria vo výmere 143 m² a rodinný dom súp. č. XX, ktorý je postavený na parcele N. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 143 m², nie sú zaťažené záložným právom zriadeným Zmluvou o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok a Mandátnou zmluvou zo dňa XX.X.XXXX k Zmluve o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.X.XXXX v prospech žalovaného ako záložného veriteľa.

2. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením rozhodol tak, že cit.:

„I. Žalobu zamietá.

II. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady rozhodne súd I. inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.“

3. Rozhodnutie právne odôvodnil § 39, § 53 ods. 1 a 9, § 100, § 101, § 112, § 151a, § 151b, § 151e, § 151j, § 151l ods. 1 a 4, § 565 zákona č. 40/1964 Z. z. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Zákona o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 255, § 262 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

4. Vychádzal zo zistenia, že dňa 22.2.2008 F. E. E., O. uzavrela s P. B. a Q. B. zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie mimoriadneho medziúveru pod

č.XXXXXXXXXX vo výške 468.000,- Sk za dohodnutých zmluvných podmienok, pričom po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa mimoriadny medziúver zmení na stavebný úver pod č. XXXXXXXXXXXX vo výške cca 280.800,- Sk. Totožný deň F. E. E., O.. ako záložný veriteľ a A. B. a Q. B. ako záložcovia uzavreli zmluvu o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok a mandátnu zmluvu, predmetom ktorej bolo zriadenie záložného práva na zabezpečenie zaplatenia pohľadávky a jej príslušenstva vzniknutej z úveru poskytnutého na základe zmluvy o stavebnom úvere č.XXXXXXXXXX O. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi veriteľom F. E. E., O. a stavebným sporiteľom - dlžníkom P. B.. Výška úveru poskytnutého veriteľom predstavuje sumu 465.788,- Sk. V súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa súd prvej inštancie aplikoval právnu úpravu premlčania vymedzenú v Občianskom zákonníku a vychádzal z trojročnej premlčacej lehoty v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka. Ustálil, že premlčacia doba práva z neuhradenej pohľadávky úveru, po jeho zosplatnení veriteľom dňa 16.11. 2016 uplynula dňa 16.11. 2019, pretože v tejto lehote nebol podaný návrh na zaplatenie pohľadávky na súd. V danom prípade nastala situácia, kedy je premlčaná pohľadávka, avšak záložné právo premlčané nie je. Pôvodný veriteľ už dňa 07.12. 2016 Správe katastra doručil Oznámenie o vykonaní dobrovoľnej dražby /poznámka v LV č. XXX a dňa 17.04. 2019 pôvodný veriteľ písomne oznámil dlžníkovi a záložcom začatie výkonu záložného práva predajom nehnuteľnosti formou dobrovoľnej dražby. V čase medzi vydanými rozhodnutiami súdov žalovaný záložcovi písomne oznámil listom zo 16.02. 2023 pokračovanie vo výkone záložného práva. Výkon záložného práva záložný veriteľ začal právnym úkonom (oznámením o začatí výkonu záložného práva) v trojročnej premlčacej lehote plynúcej odo dňa 16. 11. 2019, kedy právo mohol uplatniť po prvýkrát. V období vykonateľnosti súdnych rozhodnutí o nariadení neodkladného opatrenia , a to rozhodnutia Okresného súdu Poprad sp. zn. 19 Csp/21/2019 od 23.09. 2019 do 04.10. 2022, kedy bolo neodkladné opatrenie zrušené a rozhodnutia Okresného súdu Poprad sp. zn. 21C/73/2022 od 17.04. 2023 doposiaľ, premlčacia doba spočívala, teda neplynula. Od začatia výkonu záložného práva dňom 17.04. 2019 neuplynula zákonná trojročná lehota na jeho vykonanie. Po konkretizácii jednotlivých časových údajov prvoinštančný súd dospel k záveru, že právo zo záložnej zmluvy sa nepremlčalo. Výrok o trovách konania odôvodnil tak, že žalovaný ako úspešná strana má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady rozhodne súd samostatným uznesením, po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa. Namietala porušenie práva na spravodlivý proces, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Uviedla, že predmetné konanie iniciovala na základe povinnosti uloženej uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 17Co/53/2023-106 zo dňa 25.07.2023. Napadnuté rozhodnutie považuje za zmätočné a nesprávne. Poukázala na skutočnosť, že právna predchodkyňa žalovaného nedodrжала zákonom stanovenú 15 dňovú lehotu, kým pristúpila k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, v dôsledku čoho nebol úver platne zosplatnený. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru rovnako nešpecifikuje, pre ktorú omeškanú splátku sa veriteľ rozhodol toto svoje právo využiť, čo spôsobuje neplatnosť tohto právneho úkonu (vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru). Z uvedeného dôvodu je neplatné aj postúpenie pohľadávky na žalovaného a nie je zachovaná legitímácia tohto subjektu na výkon záložného práva a na realizáciu dobrovoľnej dražby. Zdôraznila, že súd je povinný ex offo podrobiť zmluvné podmienky testu ne/prijateľnosti ako aj na proporcionalitu a primeranosť medzi výškou dlhu v porovnaní k dobe konečnej splatnosti úveru a hodnote predmetu dražby. V zmysle § 63 ods. 3 Exekučného poriadku je neprípustné, aby došlo k vykonaniu exekúcie predajom nehnuteľnosti, v ktorej má povinný hlásený trvalý alebo prechodný pobyt, ak sa jedná o tzv. drobnú dražbu (istina dlhu je nižšia ako 2.000,- eur). Výkon záložného práva formou dobrovoľnej dražby predstavuje prostriedok ultima ratio vo vzťahu k sume omeškaných splátok, veriteľ je povinný skúmať, či nie je možné domôcť sa vymoženia pohľadávky aj iným menej invazívnym spôsobom, a to priamo vo vzťahu k dlžníkovi. Odkázala na judikatúru Súdneho dvora EÚ ako aj Ústavného súdu SR a rozhodnutia tunajšieho odvolacieho súdu. Taktiež namietla správnosť výroku o trovách konania majúc za to, že na jej strane existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Navrhla napadnutý rozsudok zmeniť v súlade s jej odvolacím návrhom, eventuálne napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný. Spochybnil tvrdenia žalobkyne uvádzané v odvolaní. Má za to, že dodržal zákonom stanovenú lehotu na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, ktoré považuje za platné. Za platné tiež považuje postúpenie pohľadávky ako aj záložnú zmluvu, na základe ktorej žalobkyňa ako vlastníčka nehnuteľnosti dala súhlas na budúce speňaženie určitého svojho majetku určitým spôsobom regulovaným právom (zákon o dobrovoľných dražbách). Z uvedených dôvodov ide

o zákonom aprobovaný výkon oprávnenia veriteľa, ktorý prešiel aj ústavnou kontrolou. Výrok o trovách konania považuje za vecne správny, nevidí dôvod na aplikáciu výnimočného ustanovenia § 257 CSP.

7. K vyjadreniu žalovanej zaslala repliku žalobkyňa. Opätovne poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/2/2023 ako aj rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-598/21, ku ktorým sa žalovaný nevyjadril. Zotrvála na svojich vyjadreniach ako aj dôvodoch pre aplikáciu ust. § 257 CSP, či odvolacom návrhu.

8. K replike žalobkyne zaslal žalovaný dupliku. Vyjadril sa k podmienkam pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, pričom má za to, že ich všetky dodržal. Osobitne poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/123/2022 ako aj jeho ďalšie rozhodnutia, ktoré podporujú jeho tvrdenie, že v oznámení o vyhlásení mimoriadne splatnosti pohľadávky nie je potrebné uviesť, pre ktorú konkrétnu splátku veriteľ pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky. Ďalej sa vyjadril k rozhodnutiu Súdneho dvora EÚ, na ktoré sa odvolávala žalobkyňa. Zotrvál na svojej argumentácii o nemožnosti aplikácie ust. § 257 CSP a svojich odvolacích návrhoch.

9. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie žalobcu bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2, § 357 písm. m/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že neboli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku, alebo jeho zmenu (§ 387 ods. 1, § 388 CSP).

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05).

12. K odvolacej námietke, že rozsudok trpí nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia podľa ust. § 365 ods. 1 CSP písm. b), pričom je nedostatočne odôvodnený, nezrozumiteľný a nepreskúmateľný, odvolací súd uvádza, že Civilný sporový poriadok určuje základné obsahové náležitosti a kvalitatívne požiadavky na odôvodnenie rozsudku, ktoré sú presne uvedené v ust. § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Z tohto ustanovenia sa dá vyvodiť aj záväzná logická štruktúra odôvodnenia. Po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolacím súdom možno konštatovať, že tento súd vydal rozhodnutie, ktoré spĺňa požiadavky na odôvodnenie rozsudku podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Z obsahu rozhodnutia súdu prvej inštancie mal odvolací súd za to, že k naplneniu tohto odvolacieho dôvodu došlo, čo dôvodí nasledovne.

13. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že záložné právo premlčané nie je z dôvodu spočívania premlčacej lehoty s ohľadom na nariadené neodkladné opatrenia, ktorými súd žalovanému uložil povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou (sp. zn. 19Csp/21/2019, sp. zn. 21C/73/2022) ako aj s ohľadom na Oznámenie pôvodného veriteľa o vykonaní dobrovoľnej dražby zo dňa 07.12.2016 a Oznámenie o začatí výkonu záložného práva predajom nehnuteľností formou záložného práva. Z odôvodnenia rozhodnutia však nie je zrejmé, kedy podľa súdu prvej inštancie mala plynúť premlčacia lehota a kedy, resp. v akom období mala spočívať. V dôsledku uvedeného nedostatku nie je možné spoľahlivo a s istotou ustáliť, že trojročná premlčacia doba vo vzťahu k záložnému právu neuplynula, a teda že žaloba je podaná nedôvodne. V kontexte uvedeného odvolací súd prisvedčil odvolacím námietkam žalobkyne o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku.

14. K námietke nesprávnych skutkových zistení z vykonaných dôkazov podľa ust. § 365 ods. 1 CSP písm. f) odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dokazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dokazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súd sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. K námietke nesprávneho skutkového zistenia z vykonaných dôkazov odvolací súd taktiež uvádza, že vykonané dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Vyhodnotenie vykonaných dôkazov súd uvedie v odôvodnení rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP. Voľné hodnotenie dôkazov súdom prirodzene neznamená ľubovôľu hodnotenia. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Po individuálnej selekcii následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky. K naplneniu tejto odvolacej námietky podľa názoru odvolacieho súdu došlo, nakoľko skutkový stav súdom prvej inštancie nebol dostatočne zistený.

15. Odvolací súd poukazuje na princíp ex offio ingerencie všeobecných súdov v konaniach so slabšou zmluvnou stranou napriek zastúpeniu advokátom podľa rozhodnutí SD EÚ C-511/17 bod 40, podľa ktorého „Okrem toho skutočnosť, že pani R. je zastúpená advokátom, nemá vplyv na predchádzajúcu analýzu, keďže všeobecná otázka rozsahu preskúmania ex offio, ktoré má vykonať vnútroštátny súd rozhodujúci vo veci, musí byť rozhodnutá bez ohľadu na konkrétne okolnosti každého konania“ (pozri analogicky rozsudok zo 4. októbra 2007, Rampion a Godard, C-429/05, EU:C:2007:575, body 62 a 65), podporne tiež C-497/13.

16. Odvolací súd v spojení s osobitosťami prejednávanej veci pripomína, že: „obsah žaloby nie je tvorený výlučne žalobným návrhom (petitum), ale aj rozhodujúcimi skutkovými tvrdeniami - opísaním skutkového deja (causa petendi). Súd je viazaný petitom žaloby po obsahovej stránke a tento petit je potrebné vykladať v súvislosti so skutkovými tvrdeniami v žalobe. Súd má skúmať celý obsah skúmanej žaloby, nielen samotný žalobný návrh“ (pozri rozhodnutia NS SR sp.zn. 2Cdo/8/2005, r 14/2021).

17. Kľúčovým v prejednávanej veci je však zaoberať sa samotnou žalobou žalobkyne, ktorou sa v zmysle jej petitu jednak domáha určenia, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, keďže povinnosť podať žalobu s takýmto žalobným návrhom jej bola vyslovene uložená súdom (uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 17Co/53/2023-106 zo dňa 25.07.2023), avšak z obsahu žaloby vyplýva, že sa domáha prieskumu konania žalovaného, ktorý smeruje kroky k výkonu záložného práva k jej nehnuteľnosti, ktorá je jej jediným obydľím, a to aj napriek tomu, že podľa názoru žalobkyne nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky na žalovaného, v dôsledku čoho by žalovaný nebol vecne legitimovaný na výkon záložného práva. Žalobkyňa taktiež namieta, že nedošlo k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, čo by spôsobovalo nemožnosť postúpenia pohľadávky na tretiu osobu, teda žalovaného. Taktiež poukazuje na výšku splátok, pre ktorý bol jej úver zosplatený a jej nepomer k dobe trvania úverovej zmluvy a predovšetkým k hodnote založenej nehnuteľnosti. Ani jednou z uvedených skutočností súd prvej inštancie vôbec nezaoberal. Za situácie, že sa námietky žalobkyne preukážu ako dôvodné a nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky na žalovaného, nie je v kompetencii žalovaného, aby realizoval výkon záložného práva vo vzťahu k pohľadávke, ktorá na neho nebola platne postúpená. Rovnako nie je možné odobriť postup žalovaného v prípade, že pristúpil k výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby nehnuteľností, ktorá je obydľím žalobkyne a tento spôsob nezvolil ako prostriedok „ultima ratio“ vo vzťahu k výške pohľadávky v porovnaní

k výške draženej nehnuteľnosti. Aj keď sa žalobkyňa domáha určenia, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, čím naplnila povinnosť uloženú odvolacím súdom, z obsahu jej žaloby je možné odvodiť, že sa domáha aj zdržania sa výkonu záložného práva žalovaným, ktorého nepovažuje za vecne legitímovaného vo vzťahu k vymáhaniu predmetnej pohľadávky (nielen prostredníctvom výkonu záložného práva), ale aj z dôvodu, že žalovaný nepristupuje k výkonu záložného práva ako k prostriedku ultima ratio.

18. Odvolací súd upriamuje pozornosť súdu prvej inštancie, že žaloba predstavuje základný procesný úkon žalobcu, ktorým sa začína sporové súdne konanie - ide teda o prejav dispozičného princípu. Sporové konanie, konanie o súkromnoprávných otázkach subjektov práva vystupujúcich v právnych vzťahoch sa pojmovo nemôže začať bez žiadosti (návrhu) dotknutého subjektu (presnejšie povedané subjektu, ktorý tvrdí, že bol na svojich subjektívnych právach dotknutý).

19. Výraz „žalobný nárok“ je sémanticky totožný s výrazom „procesný nárok“. V oboch prípadoch ide o individualizáciu predmetu konania, predmetu civilného sporu, teda súhrnu skutkových a právnych poznatkov, ktoré budú predmetom právneho posúdenia nezávislým súdom v rámci civilného procesu.

20. Žalobca je povinný v žalobe svoj žalobný nárok riadne špecifikovať, individualizovať a konkretizovať. Predmet civilného sporu zásadne neurčuje súd, ale žalobca ako tzv. dominus litis. To vyplýva predovšetkým z dispozičného princípu sporového konania, podľa ktorého žalobca zásadne disponuje konaním a jeho predmetom. Dispozícia samotným konaním sa prejavuje predovšetkým v tom, že žalobca sa rozhodne uplatniť, resp. neuplatniť svoje verejné subjektívne právo na súdnu ochranu.

21. V prípade, v ktorom je úplne zjavné, o čo žalobcovi v konaní ide, nemožno zamietnuť žalobu len pre chyby vo formulácii návrhu na rozhodnutie vo veci samej, ak predtým nebol žalobca o nesprávnosti použitej formulácie poučený. (pozri SR 3/2002, rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp.zn. 22Cdo2760/99). Uvedený záver platí o to viac za situácie, kedy žalobkyňa podala žalobu, ktorou sa domáha toho, čo jej bolo vyslovene uložené odvolacím súdom.

22. K námietke nesprávneho právneho posúdenia podľa ust. § 365 ods. 1 CSP písm. h) odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Z obsahu rozhodnutia súdu prvej inštancie mal odvolací súd za to, že k naplneniu tohto odvolacieho dôvodu rovnako došlo.

23. Odvolací súd k posúdeniu premlčania pohľadávky opakovane uvádza, že záver súdu prvej inštancie o nepremlčaní záložného práva je predčasný a nepreskúmateľný. Bolo povinnosťou prvoinštančného súdu dôsledne sa zaoberať premlčaním záložného práva, na ktoré poukazoval žalobkyňa priamo v žalobe, keďže objektívne právo spojuje právne následky predovšetkým s plynutím času, a to predovšetkým s uplynutím lehôt a dôb konštruovanými právnymi predpismi na vznik, zmenu, zánik a zachovanie subjektívnych práv a povinností. V súvislosti s právnymi následkami plynutia času zákonodarcom zavedená nemožnosť vymáhať premlčané práva zo spotrebiteľských právnych vzťahov (porovnaj § 54a Občianskeho zákonníka) výrazným spôsobom modifikuje nazeranie na tradičnú dichotómiu premlčanie - preklúzia. V spotrebiteľských právnych vzťahoch na premlčanie práva spôsobuje jeho nevymáhateľnosť, čo bolo doteraz typickým znakom preklúzie. Normatívny odkaz zákonodarcu plynúci z § 54a Občianskeho zákonníka možno dešifrovať nasledovne: v spotrebiteľských právnych vzťahoch sa premlčanie správa ako preklúzia s tým rozdielom, že subjektívne právo veriteľa síce zostáva zachované, avšak pre zamietnutie jeho procesnej ochrany je v podstate iluzórne. Jediným znakom zostávajúcim v spotrebiteľských právnych vzťahoch z hľadiska premlčania tak zostáva fakt, že dobrovoľné plnenie premlčaného dlhu je plnením z právneho dôvodu a takto prijaté plnenie nie je bezdôvodným obohatením. Vo všetkých ostatných relevantných znakoch sa však v spotrebiteľských právnych vzťahoch rozdiely medzi premlčaním a preklúziou stierajú, čím sa zároveň stiera i klasické vnímanie dichotómie premlčania a preklúzie.

24. Zmyslom inštitútu premlčania vo vzťahu k veriteľovi je tak stimulácia jeho aktívneho prístupu k uplatňovaniu svojich subjektívnych práv, pretože zo zásady vigilantius iura scripta sunt (voľne preložené ako „bdelým patrí právo“, teda objektívne právo chráni toho, kto náležite dbá na svoje subjektívne právo) vyplýva, že o existencii kvalifikovaného časového odstupu vo forme premlčacej lehoty je informovaný.

25. Súd prvej inštancie v súvislosti s plynutím a spočítaním premlčacej lehoty poukázal na konanie pôvodného veriteľa, ktorý už dňa 07.12.2016 doručil Správe katastra Oznámenie o vykonaní dobrovoľnej dražby a dňa 17.04.2019 písomne oznámil dlžníkom a záložcom začatie výkonu záložného práva predajom nehnuteľností formou záložného práva. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia však nie je zrejmé ako súd prvej inštancie posúdil tieto Oznámenia vo vzťahu k plynutiu / spočítaniu premlčacej lehoty.

26. Odvolací súd má za to, že samotné Oznámenie o vykonaní dobrovoľnej dražby, či Oznámenie o začatí výkonu záložného práva nie je možné považovať za oznámenie, s ktorým zákon ako podmienkou pre začatie výkonu záložného práva počíta. V tomto smere odvolací súd poukazuje na obsah predmetných Oznámení, ktoré nepreukazujú skutočnosť, že by sa s výkonom záložného práva aj reálne začalo.

27. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na to, že v danom prípade nedošlo k začatiu výkonu záložného práva právnym predchodcom žalovaného, nakoľko vyššie spomínané Oznámenia zo dňa 07.12.2016 a 17.04.2019, nemožno považovať za právne úkony, ktorými záložný veriteľ pristúpil k začatiu výkonu záložného práva. S ohľadom na uvedené skutočnosti sa odvolaciemu súdu, na základe doposiaľ zistených skutočností, javí, že v danom období, t. j. v období od 17.11.2016 (ku dňu 16.11.2016 bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru) do 22.09.2019 (dňom 23.09.2019 nadobudlo uznesenie č. k. 19Csp/21/2019-49 zo dňa 20.09.2019 o nariadení neodkladného opatrenia vykonateľnosť) premlčacia lehota nespočívala. Odvolací súd poukazuje na znenie ust. § 112 Občianskeho zákonníka, pričom má za to, že účinok spočítania premlčacej lehoty je potrebné uplatniť právo na príslušnom orgáne, za predpokladu, že sa v konaní riadne pokračuje. V tomto prípade nemožno Oznámenie zo dňa 07.12.2016 doručené príslušnému Katastrálnemu odboru považovať za uplatnenie práva v zmysle ust. § 112 Občianskeho zákonníka, keďže Katastrálny odbor nemožno považovať za iný príslušný orgán v zmysle vyššie spomínaného ustanovenia. Z obsahu spisu nevyplýva, že by Oznámenie o začatí výkonu záložného práva zo dňa 17.04.2019 bolo doručované aj niekomu inému ako dlžníkom a záložcom. Z uvedeného dôvodu sa nateraz javí, že premlčacia lehota nespočívala až do dňa, kedy uznesenie Okresného súdu Poprad č. k. 19Csp/21/2019-49 zo dňa 20.09.2019 nadobudlo vykonateľnosť, t. j. 23.09.2019.

28. Pokiaľ ide o vyššie identifikované neodkladné opatrenie, toto bolo zrušené uznesením Okresného súdu Poprad č. k. 19Csp/21/2019-69 zo dňa 04.10.2022. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 11.11.2022, teda nasledujúcim dňom začala opäťovne plynúť premlčacia lehota, a z nateraz vykonaného dokazovania sa javí, že plynula až do dňa nadobudnutia vykonateľnosti uznesenia Krajského súdu v Prešove č. k. 17Co/53/2023-106 zo dňa 25.07.2023, ktoré je vykonateľné doposiaľ.

29. Náprava pochybení súdu prvej inštancie vyžaduje takú mieru ingerencie odvolacieho súdu, ktorá by v skutočnosti mala za následok aj nahrádzanie činnosti súdu prvej inštancie (úlohou odvolacích súdov napriek preneseniu na ne určitých činností vyžadovaných skôr od súdov prvej inštancie je totiž stále prieskum správnosti rozhodnutí súdov prvej inštancie s prípadným doplnením dokazovania a nie vykonávanie základného dokazovania).

30. Odvolací súd vo svetle vyššie uvedeného napadnutý rozsudok postupom podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

31. Úlohou súdu prvej inštancie bude konať a následne rozhodnúť o návrhu žalobkyne tak, že opäťovne posúdi, či nedošlo k premlčaniu záložného práva zohľadňujúc závery odvolacieho súdu uvedené vyššie. V prípade, že v konaní bude spoľahlivo preukázané, že záložné právo premlčané nie je, bude úlohou prvoinštančného súdu zaoberať sa ďalšími podstatnými námietkami žalobkyne, na ktorých dôvodnosť poukázal aj odvolací súd v predchádzajúcich bodoch tohto rozhodnutia. Súd prvej inštancie je povinný svoje rozhodnutie riadne a náležite odôvodniť v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP. V zmysle ust. § 391

ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

32. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie taktiež o trovách celého konania vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

33. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).